

LÆRERVEJLEDNING

OM FORLØBET

Hensigten med forløbet er, at I skal opdage en masse om dyrene I ZOO på egen hånd. Forløbet bruger hurtig-tegning som metode til at tegne dyr i ZOO. En øvelse, som vil favne de fleste elever, da pointen er, at der skal tegnes hurtigt og ikke pænt. Intentionen er at hjælpe elevernes øjne til at stille skarpt på et dyr. Tegningerne vil, med hjælp fra pointerne i lærervejledningen, illustrere dyrets specielle tilpasninger til levested og føde.

INDEN START

Find ud af med klassen hvilket dyr I gerne vil opdage og vide mere om. I kan gøre det samlet eller dele jer op i så mange hold, som der er voksne. Det er nødvendigt med en voksen for at forklare opgaverne og samle op med pointerne.

- Forklar at I nu skal lave seks hurtigtegninger af dyret, som skal hjælpe jer med at finde ud af meget mere om jeres dyr. Det handler ikke om at tegne pænt, men om at hjælpe jeres øjne til at kigge på dyret og finde ud af hvorfor den ser ud, som den gør. Vis dem de små tegninger i hjørnerne af boksene på arbejdsarket, så de har en idé om, hvordan de skal tegne.
- Sig til eleverne at de har 20 sekunder til hver tegning. Afprøv sammen med eleverne hvor lang tid 20 sekunder er, så de ved, at det skal gå hurtigt.

OPGAVE 1-6

Lad eleverne tegne opgave 1-6 i grupper, hvor en af eleverne er tidsansvarlig, eller gør det samlet og tag selv tid. Når alle er færdige, spørg så ind til følgende:

1. Hele dyrets omrids: Hvilken farve har dyret? Hvad skal den bruge den farve til? (Kamuflage til at gemme sig for enten at gemme sig eller jage dyr - eller stærk farve, som advarer mod at dyret er giftigt.)
Hvad skal dyret bruge halen til? (balance, holde fast, svømme, beskytte køn og endetarmsåbning)
2. Dyrets kløer/fødder: Hvad er dyrets fødder/kløer lavet til? (gå på jord, gribe, klatre, svømme, grave?)
3. Dyrets hoved og øjne: Hvor sidder øjnene? (på siden af hovedet: flugtsyn – dvs. at dyret er et byttedyr, midt i ansigtet: jagtsyn – dvs. at dyret er et rovdyr.)
4. Dyrets hoved og ører: Hvor store er ørerne? Har dyret en øreflap? (store øreflapper = god hørelse)
5. Dyrets hoved og næse: Fylder næsen meget eller lidt? (stor næse = god lugtesans) Har den følehår? (hjælper med at "se" mørke steder, hvor øjnene har svært med at se)

6. Dyrets hoved og mund: Kan man se nogle tænder eller tunge? (Skarpe hjørnetænder=kødæder. Flade tænder = planteæder, begge dele= altæder)
Hvordan tror I, at dyret får fat i sin mad og spiser det? (Jager byttedyr og dræber med sine skarpe tænder, eller bruger tunge og tænder til at få fat i planter. Myresluger er et rovdyr uden skarpe tænder, som i stedet bruger sin lange tunge til at nå ned i termit- og myretue)

OPGAVE 7.-9.

Sig, at I nu ved, hvorfor jeres dyr ser ud, som det gør. Næste opgave bliver at finde ud af hvilke sanser dyret har og hvilke af dem, den bruger mest.

- Lad eleverne snakke sammen i grupper og udfylde opgave 7 med de fem sanser
- Spørg efterfølgende ind til hvilken sans vi bruger mest (synssansen) og hvad der ville ske, hvis vi ikke kunne bruge den mere? (Så bruges de andre sanser mere) Måske har nogle set en blind med en stok – det er en udvidet følesans, som hjælper den blinde med at "se".
- Få nu eleverne til at sætte streger over til deres seks hurtigtegninger og placere de fem sanser, der hvor de tror, de sidder på deres dyr.
- Få eleverne til at komme med et bud på hvilke sanser, de tror, er vigtigst for dyret og hvorfor? Ofte kan man se på dem hvilke de bruger mest ved størrelsen på sanseorganerne og ved at kigge på dyrenes adfærd.

FAKTA OM DYR OG SANSER

Dyrene har de samme sanser som os, men bruger altid nogle mere end andre. De er meget afhængige af deres sanser for at leve, og vil sjældent kunne overleve at miste en af dem.

Hos byttedyr er syn, lugte og høresans meget vigtig for at undgå at blive spist – mange kan også nøjes med en god lugte og høresans.

Rovdyr er afhængig af et godt syn for at kunne fange deres bytte. De fleste slanger ser dog ikke så godt, men har en veludviklet lugte- og følesans i stedet for.

Insekter føler og lugter med deres følehorn, og mange har smagssansen på fødderne.

Alle dyr har også brug for en lugte- og smagssans for at vurdere, om føden er spiselig – måske er den fordærvet eller giftig og livsfarlig for dyret at spise.